

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

Алгоритми и структури данни

**лектор: доц. д-р инж. Атанас Атанасов
Катедра “Информатика”**

Лекция 2

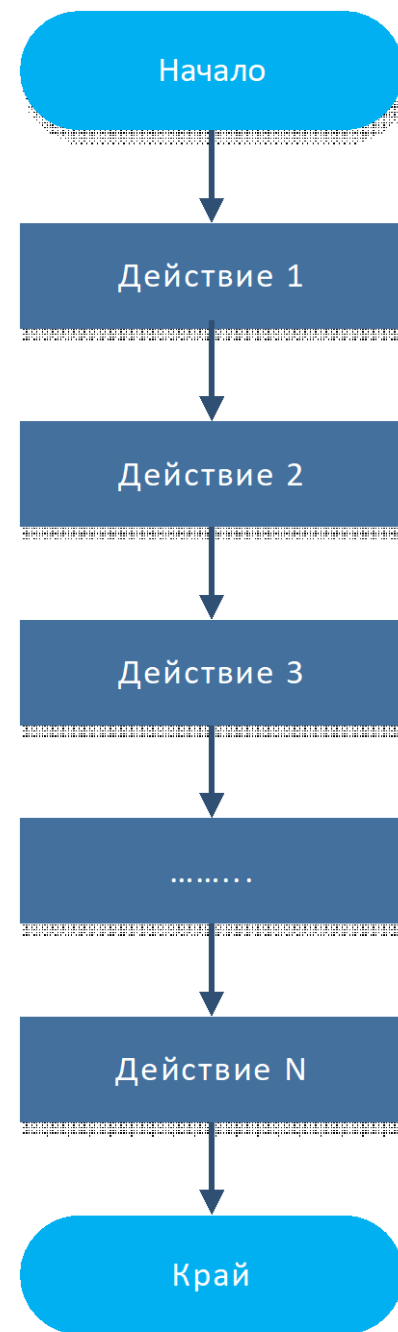
ЛИНЕЙНИ И РАЗКЛОНЕНИ АЛГОРИТМИ

Линейни алгоритми

Линейна структура

Това е последователност от действия, които се изпълняват еднократно и едно след друго, по реда на тяхното записване, както е показано на фигурата.

Отделните действия се представят с помощта на стандартните функционални блокове за действие или за вход и изход.

Линейни алгоритми

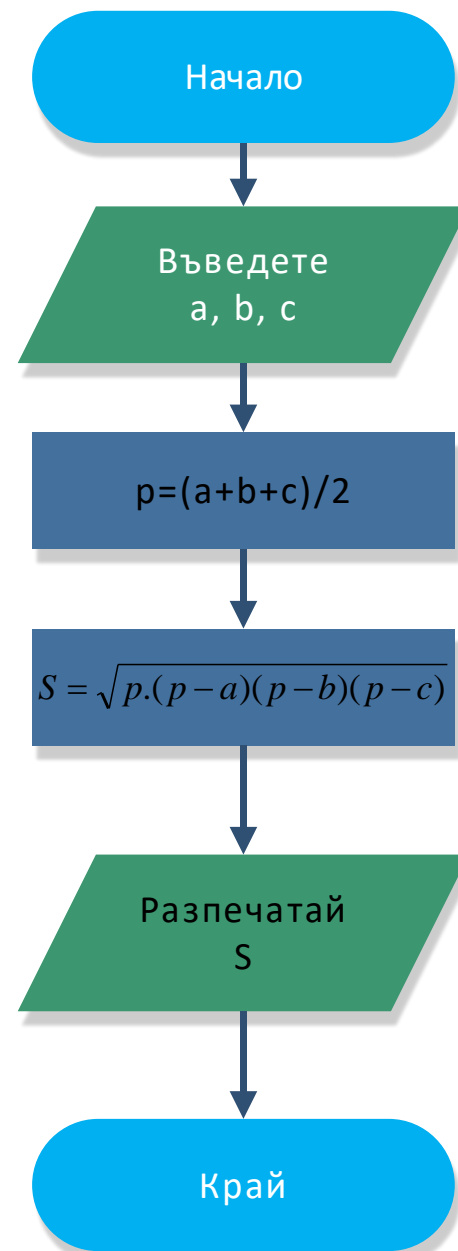
Пример 1: *Да се състави алгоритъм и блок-схема за намиране площта на триъгълник със страни на основата **a**, **b** и **c**.*

За намирането на лицето **S** на триъгълник е използвана Хероновата формула:

$$S = \sqrt{p \cdot (p - a) \cdot (p - b) \cdot (p - c)}$$

където с **p** е означен полупериметъра на триъгълника.

$$p = \frac{a+b+c}{2},$$

Линейни алгоритми

Пример 2: Да се състави алгоритъм за пресмятане обема и пълната повърхнина на цилиндър с радиус на основата r и височина h и теглото на цилиндъра, ако е направен от материал със специфично тегло c .

За извършване на изчисленията са използвани следните зависимости:

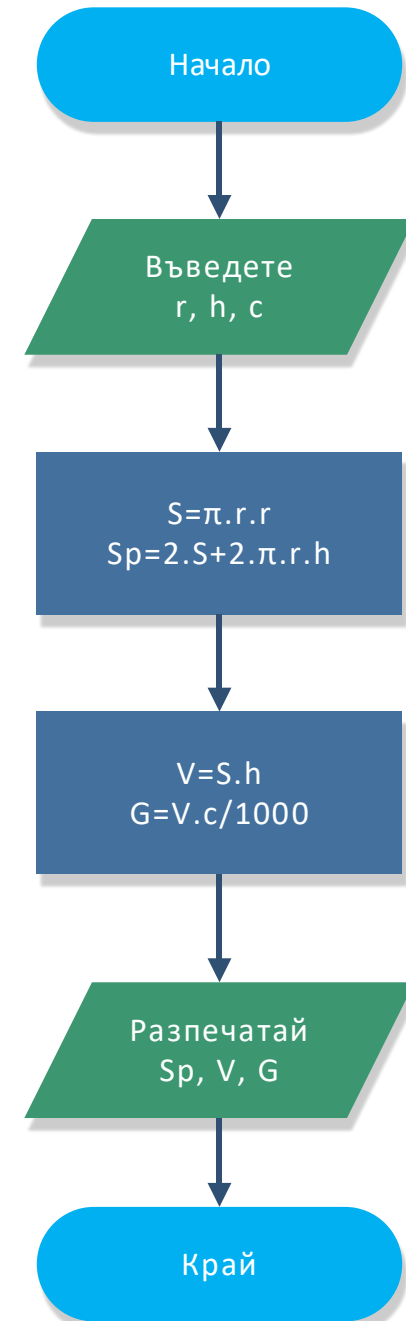
$$S = \pi \cdot r^2$$

$$V = S \cdot h$$

$$S_p = 2 \cdot S + 2 \cdot \pi \cdot r \cdot h$$

$$G = V \cdot c / 1000$$

Стойностите за r и h са в см., а c е в кг. за куб.дециметър и това налага обемът да се превърне от куб. см в куб.дм., като се раздели на 1000.

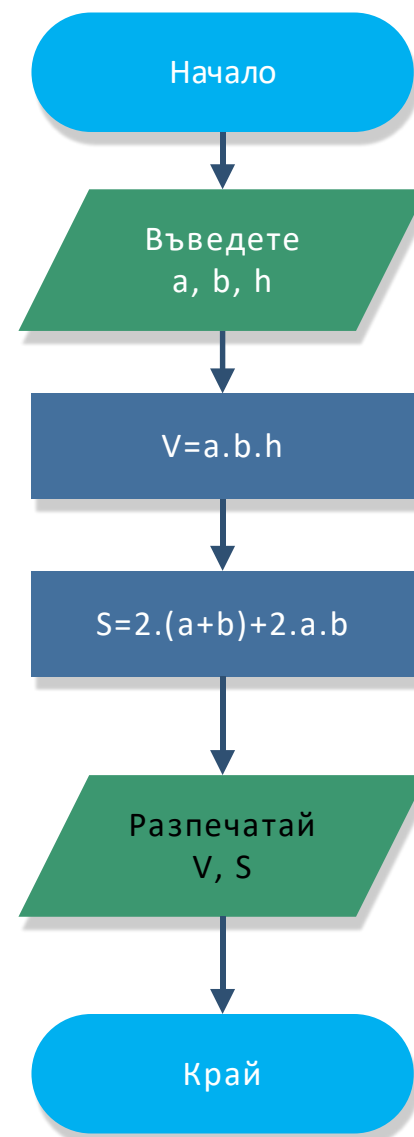
Линейни алгоритми

Пример 3: *Да се състави алгоритъм за пресмятане на обема и пълната повърхнина на призма със страни на основата **a** и **b** височина **h**.*

За пресмятането на обема и повърхнината на призмата са използвани следните изрази:

$$V=a.b.h$$

$$S=2.(a+b).h +2.a.b$$

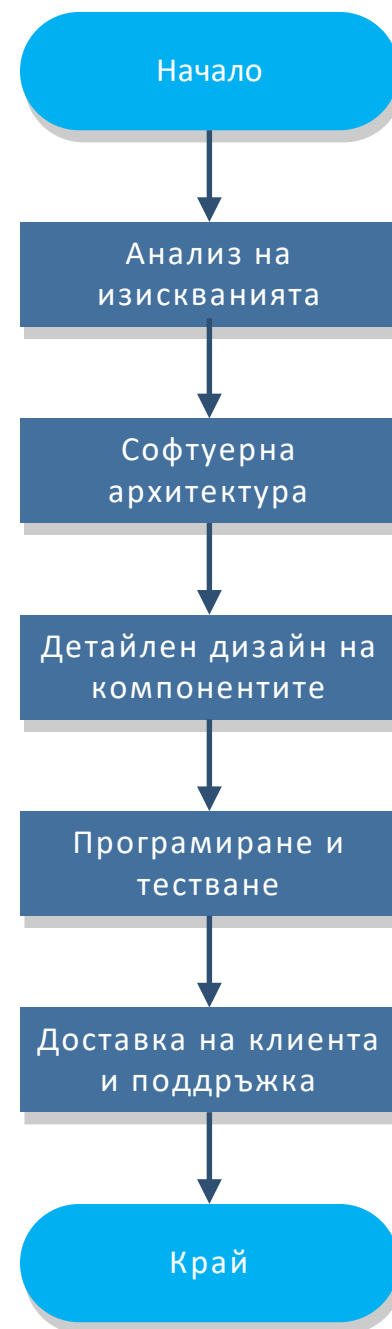

Линейна блокова схема

Пример 4: *Да се състави алгоритъм и блок-схема за описание на основните етапи на разработка на софтуер (софтуерното инженерство)*

Етапите включват:

1. Анализ на клиентските изисквания и разработка на документация
2. Разработка на софтуерната архитектура на системата и документация
3. Детайлен дизайн на компонентите, формиращи системата
4. Програмиране (кодирание) и тестване на софтуерните компоненти и на системата
5. Доставка на клиента и поддръжка

Разклонени алгоритми

Разклонена структура.

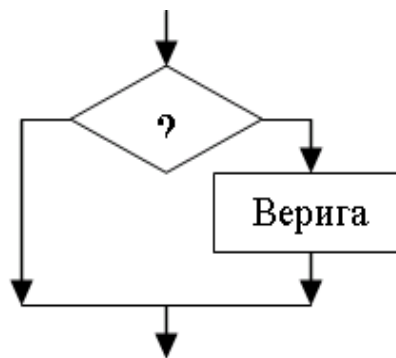
Разклонението е част от алгоритъма, при което в зависимост от изпълнението или неизпълнението на дадено условие, обработката на информацията се разклонява в две посоки (към два клона).

Условието за разклонение се записва вътре в блока и може да бъде под формата на въпрос записан на естествен език или може да се запише като логически израз (отношение, логическа променлива, логически едночлен или многочлен).

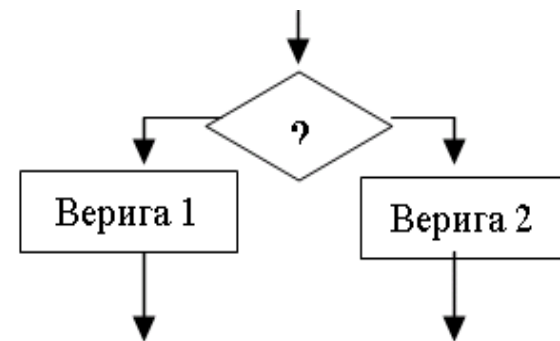

Разклонени алгоритми

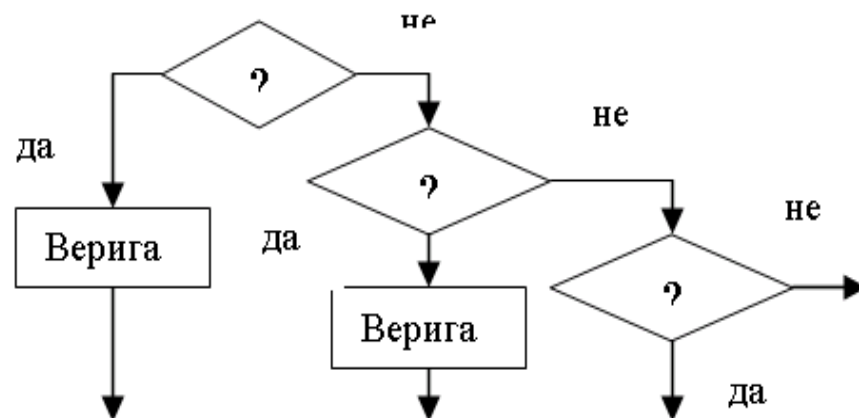
На фигурата са показани три варианта на реализиране на разклонение. На фиг. а е показано разклонение, когато единия клон е празен т.е. липсва верига. На фиг. б е показан случай, когато и в двата клона трябва да се изпълнят определени действия(верига 1 и верига 2). В случая, показан на фиг. с се вижда, че в единия клон вместо верига може отново да има разклонение.

Фиг. а.

Фиг. б.

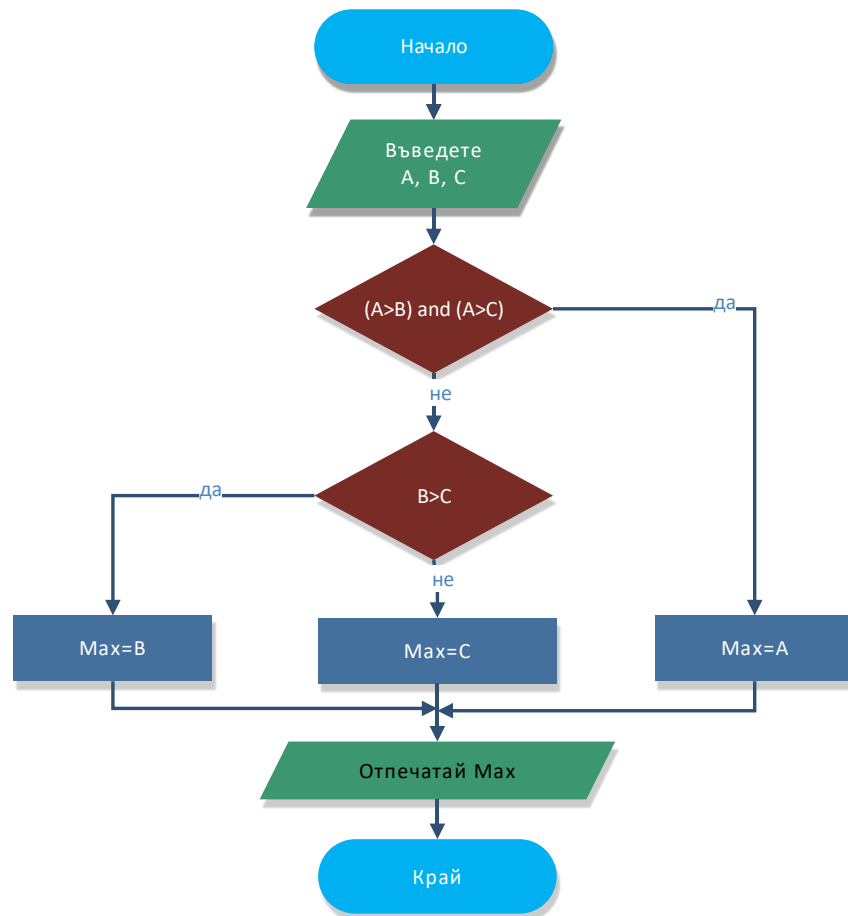
Фиг. с.

Разклонени алгоритми

Пример 5: Да се състави алгоритъм и блокова схема за намирането на най-голямото от три числа A, B, C .

Въвеждат се стойности на A, B, C и се правят

две проверки, дали A не е по-голямо от B и от C и ако не е се прави още една проверка, която проверява, дали $B > C$. След всяка проверка най-голямото число се записва в клетка Max

Разклонени алгоритми

Пример 6: Да се състави алгоритъм и блокова схема за намирането на корените на квадратното уравнение

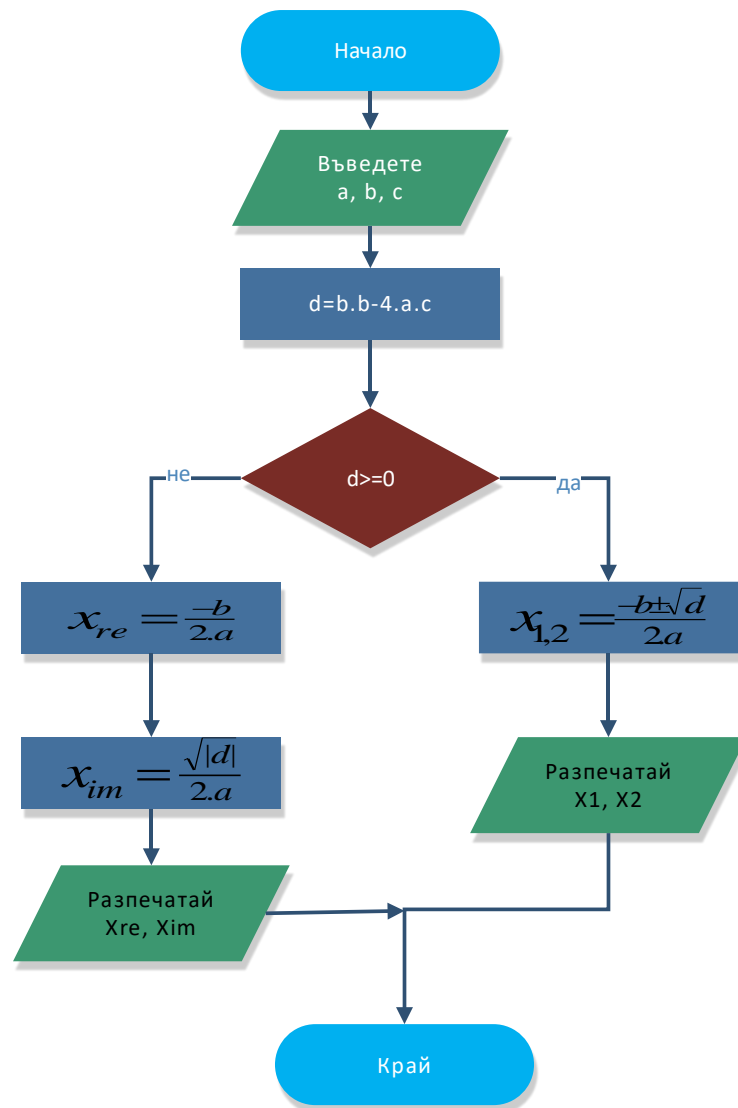
$$a.x.x+b.x+c=0$$

Ако дискриминанта $d=b.b-4.a.c$ е по-голяма или равна на нула, корените са реални и се изчисляват по формулата:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{d}}{2.a}$$

Ако d е по-малка от нула, корените са комплексни числа с реална и имагинерна части:

$$x_{re} = \frac{-b}{2.a} \quad x_{im} = \frac{\sqrt{|d|}}{2.a}$$

Разклонени алгоритми

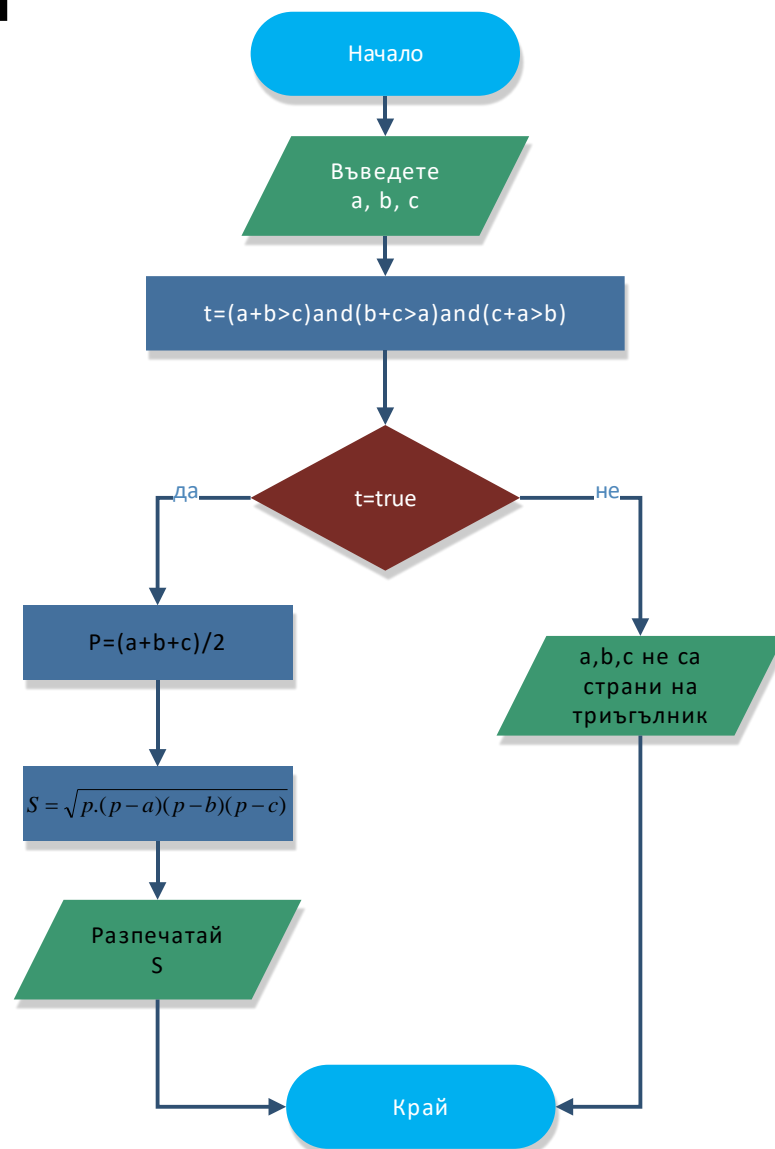
Пример 7: Да се състави алгоритъм и блок-схема за намиране площта на триъгълник със страни на основата **a**, **b** и **c**, като се направи и проверка дали **a**, **b** и **c** отговарят на неравенствата за страни на триъгълник.

За намирането на лицето **S** на триъгълник е използвана Хероновата формула:

$$S = \sqrt{p \cdot (p - a) \cdot (p - b) \cdot (p - c)}$$

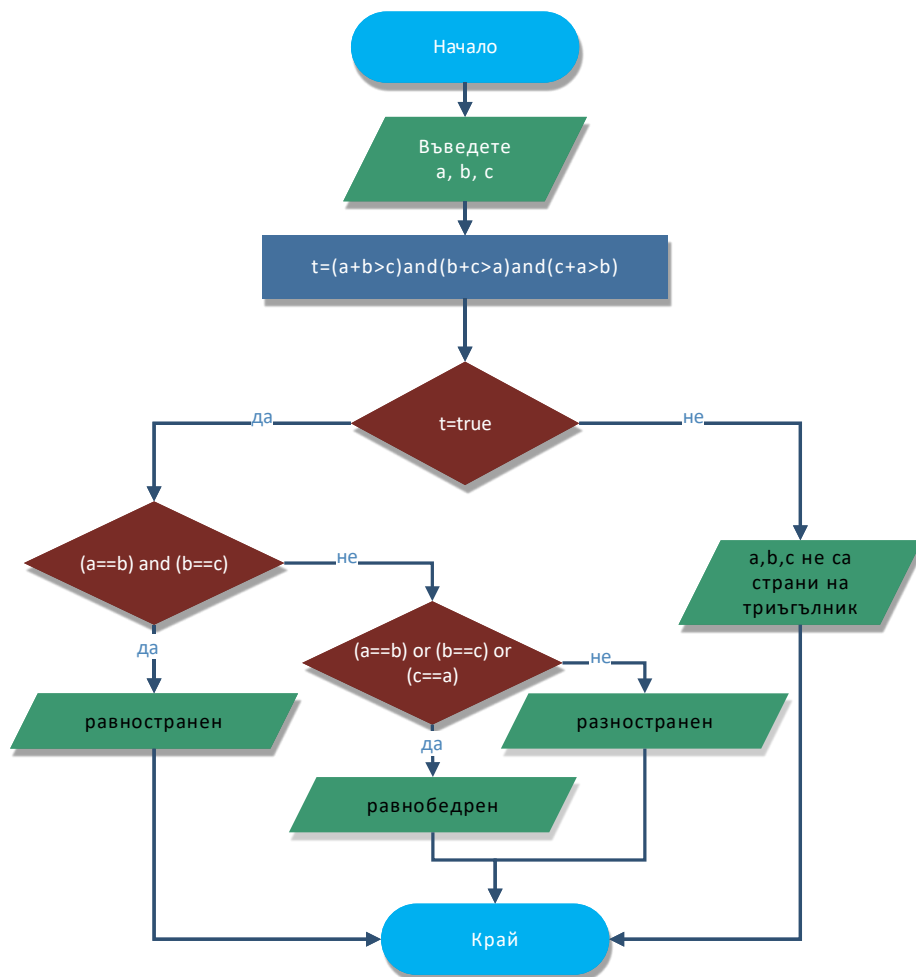
където с **p** е означен полупериметъра на триъгълника.

$$p = \frac{a+b+c}{2},$$

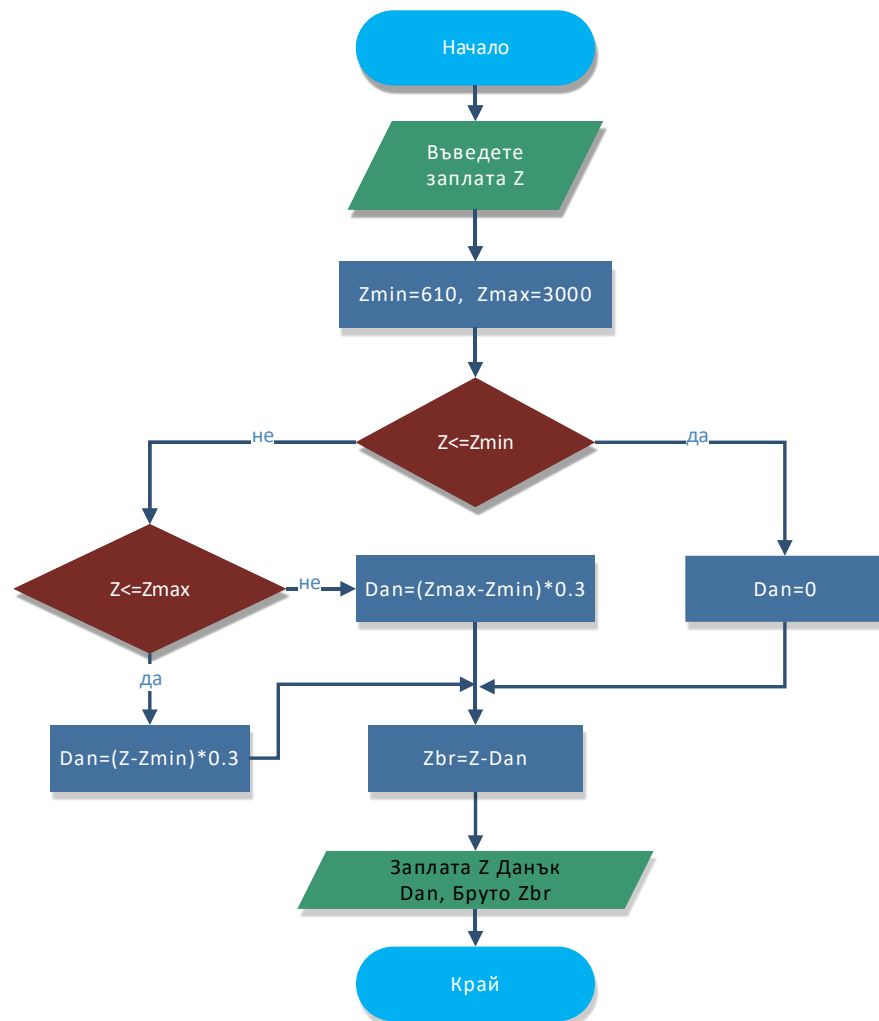
Разклонени алгоритми

Пример 8: Да се състави алгоритъм и блок-схема за определяне на вида на триъгълника (равностранен, равнобедрен или разностранен) със страни a , b и c , като предварително се провери условието за съществуване на триъгълник.

Разклонени алгоритми

Пример 9: Да се състави алгоритъм и блок-схема за определяне на данъка и брутната заплата на основата на въведена заплата (сума за облагане). Минималната и максималната, под и над които няма облагане с данък са 610 и 3000 лева, а обобщените данъци са приети за 30% .

Разклонени алгоритми

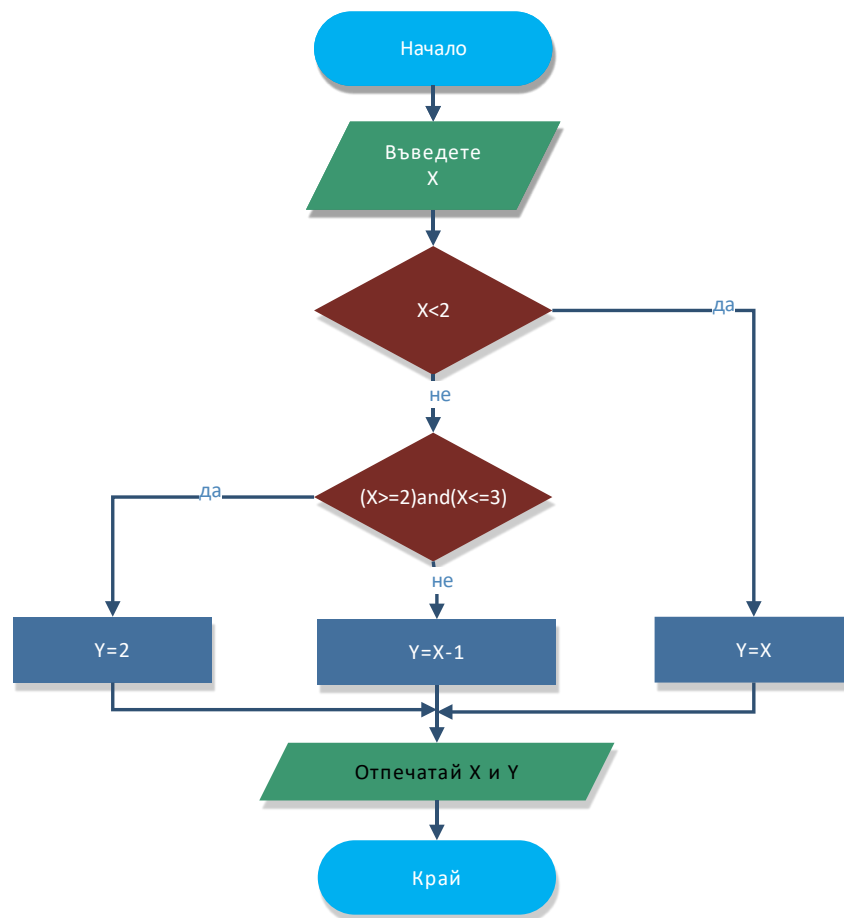
Пример 10:

Да се пресметне стойността на функцията y .

$y=x$ при $x < 2$;

$y=2$ при $x \in (2,3)$;

$y=x-1$ при $x > 3$

Разклонени алгоритми

Пример 11:

Да се направи алгоритъм и блокова схема, описващи някои от функциите на менюто **File** в MS Word. За целта да се използва променливата *Sel* (селектор), заемаща стойности **New**, **Open**, **Save**, **Print** и др.

